

REDD+

REDD+ (*Reducing emissions from deforestation and forest degradation in developing countries; and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries*) is een instrument dat wordt ontwikkeld in het kader van het VN Klimaatverdrag. Het beoogt een financiële waarde te creëren voor de in bossen opgeslagen CO₂, om zodoende ontwikkelingslanden te stimuleren om (i) CO₂ emissies door ontbossing en bosdegradatie te verminderen, (ii) CO₂-voorraden in bossen te behouden, (iii) bossen duurzaam te beheren en (iv) de CO₂-voorraden in de bossen te verhogen.

De ontwikkelingen ten aanzien van REDD+ zijn onder andere interessant in het kader van emissiereductie, emissiehandel en duurzame productie van biomassa. Vraag naar biomassa kan het kappen van bos lucratief maken, REDD+ kan de balans echter doen omslaan in duurzaam bosbeheer en daarmee bijdragen aan de duurzame productie van biomassa. In dit artikel zal de ontwikkeling van REDD+ kort worden beschreven binnen de context van het internationaal klimaatbeleid. Ten slotte wordt kort ingegaan op de REDD+ in het kader van emissiehandel en biomassa.

Internationaal klimaatbeleid: focus op energie- en industriële sectoren

De internationale klimaatpolitiek heeft zich de laatste decennia geconcentreerd op het verminderen van CO₂ emissies door de energie- en industriële sectoren. Bijna een derde van de aarde bestaat echter uit bossen, waarin een grote hoeveelheid CO₂ is opgeslagen. Als gevolg van ontbossing en bosdegradatie komt deze CO₂ vrij. Om wereldwijd CO₂-emissies terug te dringen is het tegengaan van ontbossing dus ook van groot belang.

Pas 10 jaar nadat de bijeenkomst van het belangrijkste orgaan binnen het Klimaatverdrag, de Conference of Parties (hierna: COP), in Kyoto de grondslag had gelegd voor het Kyoto Protocol werd afgesproken om maatregelen te nemen om de emissies als gevolg van ontbossing en bosdegradatie te beteugelen. Partijen spraken op de COP in Bali in 2007 af om dit onderwerp op te nemen in de volgende onderhandelingen over een nieuw klimaatverdrag. Ondertussen werden partijen bij het VN Klimaatverdrag aangemoedigd om op vrijwillige basis projecten op dit gebied te ondersteunen of te versterken. Om de resultaten van dergelijke projecten te meten dienen er referentieniveaus vastgesteld te worden: de emissie-uitstoot die er zou zijn in een land als de activiteiten niet hadden plaatsgevonden. In Bali werd afgesproken dat het referentieniveau gebaseerd zou moeten zijn op historische gegevens, rekening houdend met nationale omstandigheden (Decision 4, paragraaf 7,

COP 13). De eerste stappen in de ontwikkeling van REDD+ waren hiermee gezet.

De ontwikkeling van REDD+

Na deze eerste aanzet in 2007 werd op de COP in 2010 in Cancun een stapsgewijze aanpak voor implementatie vastgelegd. Gestart zou worden met de ontwikkeling van nationale strategieën, actie plannen en maatregelen. Vervolgens zou aan die nationale strategieën, actieplannen en maatregelen uitvoering gegeven moeten worden, waarna de concrete activiteiten aan metingen, rapportage en verificatie (MRV) dienen te worden onderworpen.

In de Cancun overeenkomsten is verder neergelegd dat de activiteiten om ontbossing en bosdegradatie te voorkomen moeten voldoen aan bepaalde randvoorwaarden (Appendix I COP 16). Zo dient bijvoorbeeld rekening te worden gehouden met de functies van bossen naast de functie van CO₂-opslag, dient gehandeld te worden in overeenstemming met nationale ontwikkelingsprioriteiten en dienen de activiteiten binnen de context van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding te vallen. Daarnaast dienen de activiteiten bepaalde waarborgen te promoten en te ondersteunen, waaronder met name het bestaan van transparante bosbeheer-structuren, het respecteren van de rechten van de lokale bevolking (bewoners van de bossen) en participatie van deze lokale bevolking in de

betreffende activiteiten. In Cancun werd bovendien afgesproken om een systeem te ontwikkelen om naleving van de randvoorwaarden te kunnen monitoren.

Vervolgens zijn op de COP in 2011 in Durban nadere richtlijnen vastgelegd voor de monitoring van de naleving van de randvoorwaarden. Afgesproken is ook dat ontwikkelingslanden die REDD+ activiteiten ondernemen periodiek dienen te rapporteren over hoe de randvoorwaarden worden nageleefd en de waarborgen worden ondersteund. Verder zijn partijen uitgenodigd om concrete referentieniveaus te verstrekken, evenals informatie over de ontwikkeling van deze referentieniveaus en de nationale omstandigheden waarmee bij de vaststelling van de referentieniveaus rekening is gehouden. In mei 2012 zal in Bonn tijdens een sessie van de Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice (oftewel SBSTA), een orgaan dat de COP adviseert, gepoogd worden om richtlijnen te ontwikkelen voor de beoordeling van de referentieniveaus.

Om REDD+ van de grond te krijgen dienen er goede afspraken gemaakt te worden over de financiering van REDD+ activiteiten. Financiering kan worden bewerkstelligd via publieke fondsen (zoals het UN REDD+ fonds, de Forest Carbon Partnership Facility van de Wereld Bank en het in Cancun opgerichte Green Climate Fund), via marktmechanismen (emissiehandel, maar mogelijk ook nieuwe mechanismen) of een combinatie daarvan. Partijen konden tot 5 maart 2012 hun zienswijze indienen met betrekking tot modaliteiten en procedures voor de financiering van REDD+ activiteiten (LCA, session 14,

Durban). Aan de hand van de ingekomen zienswijzen van partijen, een technisch rapport dat op basis daarvan zal worden opgesteld door het secretariaat van het Klimaatverdrag en de bevindingen gerapporteerd door een ander adviesorgaan, de Ad Hoc Working Group on Long Term Cooperative Action under the Convention (oftewel LCA) tijdens haar sessie in mei 2012 in Bonn, zullen er tijdens de COP in Qatar eind dit jaar mogelijk verdere afspraken gemaakt kunnen worden over de financieringsmechanismen voor REDD+ projecten.

Emissiehandel en REDD+

Naast het feit dat REDD+ transacties een rol kunnen spelen in de vrijwillige emissiehandel, waarbij bedrijven bijvoorbeeld CO₂-reductie certificaten gebruiken om hun carbon footprint te verbeteren, zouden REDD+ transacties ook een rol kunnen gaan spelen in het kader van de opvolger van het Kyoto Protocol. Op dit moment kunnen voor REDD+ activiteiten onder het Kyoto Protocol geen emissierechten worden verkregen. Het is nog onbekend of het daadwerkelijk gaat lukken om het Kyoto Protocol, dat dit jaar afloopt, op te volgen en of het in dat geval mogelijk zal worden om emissierechten te verkrijgen via REDD+-activiteiten of dat er anderszins een koppeling zal komen tussen marktmechanismen voor REDD+ onder het Klimaatverdrag en nieuwe emissiereductieverplichtingen onder de opvolger van het Kyoto Protocol. De volgende klimaatconferentie die eind dit jaar in Qatar zal plaatsvinden zal hierover mogelijk meer duidelijkheid brengen.

Biomassa en REDD+

Uit de door de Europese Commissie in februari van dit jaar gelanceerde strategie voor een duurzame Europese bio-economie blijkt dat Europa streeft naar een innoverende economie met een lage CO2 uitstoot waarbij de vraag naar duurzame landbouw, visserij en voedselbevoorrading en het duurzaam gebruik van biologische hulpbronnen voor industriële doeleinden met elkaar verzoend worden zonder afbreuk te doen aan de biodiversiteit en de bescherming van het milieu. Om dit te bereiken is het van belang om een adequaat duurzaamheidskader voor biomassaketens te creëren dat ervoor zorgt dat natuur en bossen mondiaal beschermd worden en niet worden aantast door landbouw, veeteelt, de houtsector, papiersector, energie- en transportsector. De Europese Commissie heeft dan ook aangegeven de voortgang op het gebied van de REDD+ te volgen en in te grijpen wanneer zij van mening is dat de REDD+-problematiek op onvoldoende wijze wordt aangepakt.

Op korte termijn wordt een verslag van de Europese Commissie verwacht waarin zij zich onder meer zal beraden over de vraag of – in navolging van de in de Richtlijn Hernieuwbare Energie opgenomen duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa en biobrandstoffen - gemeenschappelijke duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa passend zijn. Daarnaast zal de Commissie ook rapporteren over de wijze waarop het internationale klimaatveranderingsoverleg en beleidsontwikkelingen zoals de REDD+ een effect hebben op de duurzame productie van biomassa, gebruikt voor de productie van

energie, levensmiddelen, veevoer of vezels.

Tenslotte

De REDD+ is nog in ontwikkeling maar kan een interessant instrument zijn in het kader van CO2 emissiereductie en een duurzame bio-economie. Het komende jaar wordt verder gesproken over richtlijnen voor referentieniveaus, afspraken over financiering en komt er mogelijk meer duidelijkheid over een eventuele koppeling tussen marktmechanismen voor REDD+ en nieuwe emissiereductieverplichtingen onder de opvolger van het Kyoto Protocol. Ook zal de Europese Commissie dit jaar waarschijnlijk rapporteren over de wijze waarop internationale beleidsontwikkelingen zoals de REDD+ een effect hebben op een duurzame bio-economie.

SUZANNE REINTJES

Advocaat

T +31 20 3016 421

M +31 6 27 227 474

E suzanne.reintjes@cms-dsb.com